



Mika och Humlan

Lektionsunderlag

Var miljösnäll – bygg ett insektshotell!

Lärarhandledning

Inledning

För att naturen ska må bra behöver det finnas många olika naturtyper och många olika växter, djur och insekter – detta kallas för mångfald. Mångfalden är viktig, ja kanske helt avgörande, för att vi människor också ska må bra. För precis som djuren är vi beroende av mat, ren luft, rent vatten och trygga boplatser. Mycket av detta hjälper djuren och naturen oss med!

Alla djur och växter är viktiga och har olika uppgifter. Maten vi äter och grödor vi odlar behöver till exempel pollineras av vilda insekter såsom bin, humlor och fjärilar. Men vad är pollinering? Jo, för att växten ska kunna skapa nya frön, frukter och bär behöver en växt pollineras. Det innebär att pollen flyttas från blommornas ståndare till pistiller så att växterna kan befruktas och sätta frön.

Idag saknas det både mat och trygga och bra boplatser för en stor del av dessa viktiga pollinatörer! Insekterna använder främst sin boplatser för att lägga ägg och ibland övervintra. För att frodas, lägga ägg och förvara mat vill insekterna alltså ha blommande och artrika vägkanter, parker och trädgårdar, åkerholmar, öppna diken, död ved, stenrösar och högar med gamla kvistar och löv. En del av detta kan vi skapa till dem!

I denna övning gör eleverna ett insektshotell. Ett hem för bin, humlor, nyckelpigor, fjärilar och en rad med andra livsviktiga insekter. Vi använder material från naturen och det vi hittar hemma eller på förskolan/skolan. Bygg stort eller smått, enkelt eller komplicerat – det finns så många sätt! Gör något snyggt som ni själva kan njuta av, men viktigast av allt: Gör det praktiskt och hemtrevligt för insekterna!

Syfte

Denna övning handlar om att lära eleverna hur man kan skapa en bra miljö för våra pollinerande insekter, genom nya boplatser. Dessutom byggs insektshotellet med en så stor del återbruks- och naturmaterial som möjligt. Det är ett roligt sätt att lära sig mer om de pollinerande insekterna, den biologiska mångfalden men också återbruk, skapande och hantverk. Följ sedan det egenbyggda insektshotellet genom årets säsonger och se hur insekterna flyttar in och ut och skapar ett myller av liv. Från tidig vår till sen höst!

Leonie Wendt Bergmark

Miljöpedagog

leonie.wendtbergmark@kristianstad.se

Samtalsfrågor inför

- Berätta om varför insekter är så viktiga för oss och naturen. Berätta också hur pollinering fungerar.
- Varför behöver insekter en boplatz? Varför tror ni det finns ont om boplatser för insekter? Vad beror det på?
- Vad kan vi göra i trädgård, skogs- och ängsmark för att inte minska boplatser ytterligare?
- Hur kan vi skapa nya boplatser?
- Vilka material kan vi tänkas behöva, var kan vi hitta det och hur ska vi designa ett insektshotell? Styra in eleverna på just natur- och återbruksmaterial.

Material

- Hammare, spik, såg, måttband/tumstock/linjal, bormaskin
- Gamla plankor till en ram
- Kottar, bark/träflis, vedklabbar
- Halm, torkad mossa, tegelpannor och tegelstenar
- Bambu eller annat ihåligt virke
- Kycklingnät/hönsnät/putsnet
- Sisalrep och ståltråd

Upplägg – gruppskapande

Förslag för ett lite större fyrkantigt/rektangulärt hotell med olika material,

1. Hitta eller bygg en låda av plank- eller regelrester som blir stommen/ramen till hotellet. Tänk på att djupet på hotellet ska vara minst 15 cm, gärna 20 cm.
2. Sätt upp väggar och skapa olika "rum" i hotellet för de olika boplatserna.
3. Se till att de olika typerna av fyllnad är cirka 2 cm kortare än djupet på hotellet. Exempelvis: om hotellet är 20 cm djupt, låt fyllnaden vara cirka 18 cm.
4. Borra runda hål i olika storlekar i massiva träbitar och bambu (utan att borra igenom). Hålen ska vara minst 10 cm och max 15 cm djupa. Använd även olika tjocklekar på borren, 3-13 mm för att passa olika arter. De hål som har större diameter kan vara djupare och de hål som har mindre diameter kan vara kortare.
5. Inred sedan lådans olika rum med de olika materialen.
6. Täck och häfta/spika fast ett hönsnät på framsidan för att skydda bin och andra insekter från fåglar som annars lätt kan picka och dra i materialet.
7. Häng upp insektshotellet på en solig vägg utomhus cirka 1-1,5 m från marken. Gärna väl skyddad mot regn och vind. Placera nära växter som bin och andra pollinerare gillar. Tänk på att insekterna också behöver vatten!

Upplägg – individuellt skapande

Förslag för ett lite enklare insektshotell där varje elev kan göra vars ett litet hotell

- Hitta i köket eller låt eleverna ta med sig mjölkkartonger eller konservburkar som de själva kan fylla med ovanstående natur- och återbruksmaterial.
- Ge varje elev vars ett vedträd som de får hjälp att borra ett par hål i. Låt varje elev sedan måla och pynta sitt vedträd som de själva önskar. Trava alla vedträden mot en varm vägg.
- Låt varje elev själv bunta ihop ett gäng bambupinnar (cirka 10-15 cm långa) eller vass och fäst med ståltråd, snöre eller buntband.

Låt eleverna själv måla och pynta sina hotell efter egen smak. Häng upp hotellen separat i träd eller mot vägg. Alternativt sätt ihop alla små hotell i en gemensam ram som ni kan snickra tillsammans – häng upp eller luta mot en varm husvägg.

Tips

- Om ni borrar hål, se till att använda en vass borr så att hålen blir släta. När hålen är flisiga kan insekterna nämligen skada sina ömtåliga vingar.
- Om ni önskar måla utsidan på insektshotellet, tänk på att välja en skonsam färg såsom slamfärg eller linoljefärg.